

SLOVENSKI GOSPODAR

Učite, želite, znakovnoga držanje
dobivate iz brzo pisanja
ročnice. — Uredništvo: Repub
lica 31. Rokopisi se ne vraćaju.
Upravitelj aprila naredbeni
inzerat u reklamacije. Čas
inzeratom po dogovoru. Za vsi
kratke oglase primeren pisanje
Nezaprte reklamacije so pošiljati
prosto.

55: letnik.

(Dalje prihod.)

znali kako slabostojni so, kakor pri zadnjih volitvah v cenilne komisije za dohodnino. Nimajo moč, s katerimi bi lahko stopili pred ljudstvo. Nimajo moč, katerim bi ljudstvo zaupalo. Zato so postavili na svojo kandidatsko listo pristase Kmečke zveze. Za cenilni okraj celjskega glavarstva so bili prvotno na kandidadni listi razen enega sami izraziti liberalci in samostojneži. Člani: Trgovec Pikel iz Zalea, trgovec Elsbacher iz Laškega, nadučitelj Ferline iz Smarja, samostojnež Omladič iz Braslova, gostilničar Zidarn iz Smarja na Dretu. Namestniki: trgovec Cvenkl iz St. Petra v Savinjski dolini, lesni trgovec Vinko Ku kovec iz Celja, (brat ministrov), gostilničar Goropčevšek iz Trbovelj, liberalni Pustek iz Smarja, gostilničar Plavčak iz St. Jurja ob Taboru in trgovec Pevec iz Mozirja. Sami pristni liberalci. Da bi svoji listi pridobili vsaj malo zaupanja, so postavili na čelu svoje liste uglednega „klerikalca“ g. stavbenika Gologranca iz Celja. A še bolj „črno“ je bilo treba poravnati kandidatske liste. Zato sta v gornjegrajskem okraju odstopila nepriljubljena liberalca krčmarja Zidarn in trgovec Pevec in na njihovo mesto so kandidirali pristasa Kmetijske zveze, župana Strucelja iz Mozirja in Kotenca iz Gornjega Grada. Liberalci so naravnost agitirali s tem, da sta na njihovi kandidadni listi dva „klerikalca“ in so res v gornjegrajskem okraju na ta način dobili več glasov. Pa vsa zvijača jim ni pomagala nič. V celjskem cenilnem okraju (glavarstva) je zmaga lista Kmetijske zveze z nad 200 glasovi večine!

Podobno kakor v celjskem okraju so napravili samostojni kmetje v brežiškem. Na svojo kandidatsko listo so postavili dva odločna pristasa KZ, ki jih je tudi Kmetiska zveza kandidirala: Martina Kozinc iz Prešneloke pri Sevnici ter Blaža Habine iz Anovca pri Vidmu. In Kmetijski list ima še to prednost, da imenuje omenjena moža: „tovariša“. Mislimo, da sta se moža že lepo zahvalila za ta naziv!

Samostojna nima v svojih vrstah dovolj moč, ki bi uživali pri ljudstvu toliko zaupanja, da bi jih lahko postala vila na svojo kandidatsko listo za tako važne volitve, kakor so za cenilno komisijo. Mora si jih izposojevati pri Kmetijski zvezi. To ni le znamenje slabostojnosti, ampak dokaz žalostnega propada.

Most čez Savinjo pri Sv. Petru.

V tej zelo nujni zadevi se je poslanec dr. Hohnjec 1. oktobra na ministrstvu javnih del obrnil s tole interpelacijo:

Državni most preko Savinje pri Sv. Petru, Groblje, Savinjska dolina, je tako slab, da se je vsak dan ozbiljeno bati, da se celotno ali vsaj delno zruši. Nekdanji stari most, ki je bil še precej dober, so leta 1913 podrli, hoteč zgraditi nov betonski most. Ob enem so preko Savinje napravili nek rezervni most, čigar nosilna zmožnost je bila primeroma majhna ter preračunjena in zajamčena samo za dve leti. Ta zasilen most so že dvakrat z velikimi stroški popravili. Manjša popravila so se na državne stroške večkrat izvršila. Zasilen most je iz mehkega lesa, za največjo silo zvezan z železnimi sponami. Zdaj je že tako da ne bo več mogel nositi živahnega prometa, ki se giblje po državni cesti ter vali preko njega.

Avtomobil, ki vozi med Celjem in Ljubljano, prevozi preko mosta le z največjo nevarnostjo, zbog katere morajo potniki izstopiti, pustiti prazen avto počasi čez most, potem šele smejo za njim in na drugem koncu zopet vstopiti. Vozniki, ki vozijo les čez most, pustijo konje same z vozom naprej, in ko so konji dospeli na drugo stran, pohitijo za njimi misleč: če konji in voz sedaj še niso telebnili v Savinjo, najbrž tudi mi ne bomo. Pri pomniti pa je treba, da se iz gozdov v St. Jurju, na Vranskem in iz sosednih krajev na Kranjskem na stotine vozov lesa zvozi čez ta most na železnico v Celje. Nevarnost je torej vsak dan večja. Bati se je, da se most v najbližji bodočnosti zruši ter da bo ta katastrofa združena ne samo z velikimi izgubami gmoznega značaja, marveč tudi z žrtvijo ali celo z žrtvami človeškega življenja. Pomisliti je

tudi treba na to, da Savinja v jeseni kar rada naraste v veliko povodenj, ki prav lahko podere takšen most, ki je pravzaprav samo še senca pravega mosta. Kako pa se bo osebni promet ki je med Mariborom, Celjem in Ljubljano jako velik o čemer pričajo jako številni vsak dan tu vozeči avtomobili in zlasti blagovni promet vršil po državni cesti skozi Savinjsko dolino, ako ne bo več mosta na tem kraju?

Vprašam torej g. ministra:

1. Ali mu je znano, v kako skrajno nevarnem in naravnost obupnem stanju je zasilen most preko Savinje pri Sv. Petru (v Sav. dolini)?

2. Ali si je v svesti, da pade na državno upravo vsa odgovornost za vse nesreče, ki jih more povzročiti katastrofalni propad tega mosta, in za vso škodo, ki bo posledica prekinjenega prometa?

3. Ali je voljan, takoj odrediti vse kar je potrebno, da se kolikor najhitreje zgradi prepotrebni novi most čez Savinjo?

Poslanec Hohnjec se je v tej zadevi tudi obrnil na gradbeno ravnanstvo pri pokrajinski upravi v Ljubljani.

Velik ljudski tabor

za ves gornjegrajski okraj se vrši

16. oktobra ob 2. uri popoldne
pri Sv. Frančišku v Gornji Savinjski dolni.

Govorijo: Dr. Korošec, poslanca Pušenjak, Kranjc in drugi. — Po zborovanju sestane županov, občinskih odbornikov vseh Kmetijskih zvez gornjegrajskega okraja. — 16. oktobra mora biti zbrana vsa gornjesavinjska dolina krog našega voditelja dr. Korošca!

Politični ogled.

Kraljevina SHS. O kralju Aleksandru javljajo, da je popolnoma ozdravel in se vrne v sredini tega meseca v Beograd. Ministrski predsednik Pašić, ki se je odpravil tako dolgo v Pariz, da bi sporočil kralju, kaj se je vse pri nas zgodilo v njegovi odsotnosti, se je sedaj odločil, da oстане v Beogradu in bo kralju rajše sporočil novice pismenim putem. Ministrski svet vznemirjajo nemiri ob albanski meji in zbiranje madžarskih čet v pečujemskem ozemlju. Albanija je mobilizirala precej vojaštva, ga vrata na našo mejo ter skuša vstopiti s svojimi tolpmi na naše ozemlje. Praske manjšega obsega so se že začele med našimi ter Albanci. Italija je zalozila albanske vstaše s topovi, puškami, munteijo, ter uniformami. Beograd se je odločil, da brani našo mejo napram Albancem za vsako ceno. Vojni minister je že poslal v od Albancev ogrožene obmejne kraje precej topništva in bo v slučaju potrebe poklical pod orožje tudi nekaj letnikov, ki so že odšli v vojaški rok. Madžari zbirajo svoje vojaštvo v Pečuhu in ob naši meji. Kaj nameravajo te madžarske čete, še ni znano. Vsekakor pa bo Beograd tudi poskrbel, da zadošno zavaruje z oboroženo domačo silo naše meje napram držnim Madžarom, katerim ni prav nič zaupati in verjeti. Razvon ministrskega sveta je v Beogradu še na delu zakonodajni odbor. Finančni odsek, ki je zboroval nekaj dni in poslušal žalostno poročilo finančnega ministra o naših dolgovih in od sedanje vlade zaveženih financah, je g. finančni minister odposlal domov z zagotovilo, da ga bo sklical pred sestankom parlamenta pisnim putem. O parlamentu pravijo, da se bo sestel 20. oktobra. Ako bo zboroval parlament, bo prišlo v zbornici radi državnega proračuna do burnih prizorov in do padca sedanje nesposobne vlade.

V Jul. Benečiji na Italijanskem imajo splošni štrajk delavstva. Najbolj bridko občuti delavsko stavko — Trst.

Madžari izjavljajo, da bodo mirnim putem izpraznili Zapadno Ogrsko katero dobi po mirovni pogodbi Avstrija. Madžarskim obljubam mirne prepustitve spornega ozemlja pa ni pripisovati verodostojnosti.

Grke so Turki v Mali Aziji tako naklestil ter ugnali v kozji rog, da pripravljajo sedaj grška vlada proglaš

na narod, z izjavo, da je Grška pripravljena za mir in demobilizacijo svojo armado.

Iz Rusije prihajajo poročila o grozni lakoti. Samo število lakot na milost in nemilost izročenih ruskih otrok znaša 4.701.000. Z lakoto se družijo v Rusiji tudi kužne bolezni kot: kolera, griža in trebušni legar.

Naši shodi.

Krasno vspeli shod Kmečke zveze ozir. SLS se je vršil v nedeljo, dne 2. t. m., v Vitanju. Shodu je predsedoval naš vrl somišljenik in posestnik Franc Skok iz Brezna. O gospodarsko-političnem položaju je v enournem govoru poročal urednik Golob. Ogromna množica ljudstva je z zanimanjem zasledovala izvajanja govornika. Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki zahteva revizijo Slovincem in Hrvatom krivične ustave ter se v njej izreka poslancem Jugoslovanskega kluba popolno zaupanje. Naša pravična stvar napreduje na celi črti. Ljudstvo že polagoma izpregleduje, da so ga samostojni in socialistični hujšakci zavedli na nevarna pota.

V Šmartnu pri Slovenjgradcu je bil v nedeljo, 2. oktobra, shod Kmetijske zveze in Ljudske stranke. Brez posebne agitacije se je zbralo veliko poslušalcev, ki so s pazljivostjo in z odobravanjem sledili izvajanjem poslanca dr. Hohnjeca. Navzočih je tudi bilo dokaj političnih nasprotnikov, na katere so stvarne in odkrite besede poslančeve napravile ugoden utis.

Pri Mariji Snežni na Velki priredi Slovenska kmetiska zveza v nedeljo dne 23. oktobra po pozni božji službi ob 1/11. uri političen shod. Govori poslanec Roškar in drugi.

Tedenske novice.

Birmovanje na Koroškem odpovedano. Naš premilostljivi Nadpastir so nevarno zboleli, in zdravnik je ostro prepovedal vsako delo. Zato odpade za 9. in 10. dan oktobra napovedano birmovanje v Guštanju in v Crni na Koroškem.

Katoličani, glave po koncu! Živimo v času, ko se vsak demokratski in samostojni paglavec, ki hoče zlesti do vladnega korita, zdira in psuje nad možni, ki tudi v javnosti kažejo svoje iskreno katoliško prepričanje. Preganjajo katoliške uradnike, učitelje in naše liste. Prihajamo v dobo, kakoršno smo doživeli ob začetku vojske l. 1914. Može, fantje, žene, dekleta! Naznanite nam vsak slučaj preganjanja naših ljudi. Vse bomo točno zabeležili in poskrbeli, da dobijo ljudje, ki imajo črno dušo, svoje plačilo. Veter se bo obrnil prav kmalu... Glavo po koncu!

Kako stojimo v finančnem oziru, je slikal finančnemu odboru finančni minister-demokrat Komanudi. Minister je povedal odbornikom čisto odkritosrčno, da je stanje naših državnih dolgov žalostno in on sam kot finančni minister nima pojma, kako pravzaprav stojimo z našimi dolgovi. Naši finančni činitelji so krivi, da smo izgubili pri kovanem 25 parskem drobzu 12 milijonov dinarjev, ker je ta kovani drobž resnično več vreden, nego znaša njegova na novcu označena vrednost. G. minister je tudi povedal, da se naši dohodki naših carinarn niso zvišali, ker imamo premalo zastraženo mejo in je sedaj sprejela vlada v obmejno vojaško službo 2600 Rusov beguncev. Za vzdrževanje Rusov-čuvarjev naših mej je postavila Pašičeva vlada v proračun nič manj nego 72 milijonov dinarjev. Toliko je povedal finančnemu odboru o naših financah sam minister Komanudi, o katerem pravijo, da je pošten in odkritosrčen gospod.

Pózor pred onimi samostojnimi, ki so se udeležili izleta po Srbiji! Slabostojnim izletnikom se je godilo pri ministrskih pojedinah na račun davkoplačevalcev tako dobro v Beogradu in Srbiji, da so obljubili pri slovesu iz Beograda: »Ako bomo slišali, da govori kdo v Sloveniji proti Srbom, mu hočemo razbiti glavo!« Lepe reči se nam obetajo od strani samostojnih pretepačev, ki se bodo odslej urili v razbijanju človeških glav.

Mermolja hoče v Kmetijskem listu tajiti, da si je na čuden način pridobil toliko stotisočakov, da je lahko z njimi kupil gosposko posestvo za pol milijona kron. Res je, da je Mermolja prišel na Pesnico s culico iz Vertojbe. Se prave

postelje in posteljnine ni gleštal, danes po 4 letih pa razpolaga kar s stotisočaki. To je boj za Mermoljevo »Stare pravdo« — za lasten žep samostojnih voditeljev. Te vrste nam sporoča naš prijatelj iz Mermoljeve sosesčine v Gačniku.

Mermolja se družijo z najhujšimi sovražniki katoliške vere. Da je Mermolja kupil gosposko posestvo za okoli pol milijona kron, se ima zahvaliti nekemu pravoslavnemu Srbu Mijoviču v Cirknici pri Sv. Ilju. Ta človek je zaklet sovražnik, vsega kar je v resnici karšćansko-katoliško. Može je zagrizenejši od ljudi, ki jih je Súdmarka pošiljala v naše kraje.

Samostojna zveza v Posavju ugaša. Pri volitvah v cenilno komisijo v Urekovem pašaliku v Posavju je dobila Samostojna 149 do 167 glasov, Kmetiska zveza pa 146 do 153 glasov. Še ena taka »zmaga« Samostojne v Brežicah in Urekova slava bo splavala po Savi mimo »Griča« v Donavo... Med izvoljenimi sta dva odločno naša.

V cenilno komisijo za dohodnino za politični okraj Maribor so bili dne 25. septembra z veliko večino izvoljeni naslednji naši kandidati: Kot člani: Zupanič Alojzij, posest. Jarenina, Rebernik Alojz, pos. Zerkovce pri Mariboru, Gril Hinko, pos. Slov. Bistrica, Safošnik Pavel, pos. in župan, Sp. Novavas, Krajnc Franc, pos. in gostilničar, Sv. Jurij v Slov. gor., Stupica Fr., notar, Sv. Lenart v Slov. gor. Kot namestniki: Šerbinek Ivan, pos. Vrtič, Hauptman Andrej, pos. Cinžat, Kos Ivan, pos. in trgovec, Slov. Bistrica, Žuraj Jakob star., pos. Slov. Bistrica, Klemenčič Valentin, pos. in župan, Sv. Trojica, Repa Konrad, pos. in župan, Partinje. — Naše davkoplačevalce, ki se jim glede dohodnine godi krivica, pozivamo, da pošljejo zanesljive podatke, enemu izmed prvonavedenih šest izvoljenih članov komisije. Ako naši možje v cenilni komisiji niso podučeni o dohodkih in izdatkih posameznikov, še ne morejo v komisiji zavzeti za one, ki se jim je predpisal previsoki dohodninski davek. — Prosimo naslove izvoljenih naših mož v cenilne komisije iz drugih okrajev, da jih objavimo. — Tajništvo Slov. ljudske stranke v Mariboru.

Zopet en naš novi župan. V Slapincih pri Sv. Juriju ob Ščavnici so se slabostojni trudili na vso moč, da bi prodili pri občinskih volitvah. Stari župan je bil tako drzno nesramen, da je kar svojevolljno črtal iz volilnega imenika nosilca naše liste, da bi zbežal volilce KZ. Vnebovpjioče krivično črtani nosilec naše liste je vložil pritožbo, ki je rodila nove občinske volitve, pri katerih je bil g. Graber izvoljen županom in so mu odborniki sami na ta način popravili krivico, katero mu je prizadjal penzionirani župan.

Nadučitelj From pri Sp. Sv. Kungoti je najet od Mermoljeve Samostojne za priganjača. Ko smo v nedeljo 25. septembra davkoplačevalci na davčnem uradu čakali, da pridemo kot volilci na vrsto, nas je ta dični in sladkomili nadučitelj silil z zelenimi listki Samostojne. Bil je vsiljiv kakor židov. Mermolja in Lipov Tuna sta si izbrala slabega priganjača. Mi kmetje smo z ogromno večino glasovali za kandidate Slovenske ljudske stranke. Za Samostojno so glasovali sami liberalni učitelji in verižniki. Gospodu Fromu čestitamo k »velikemu« uspehu!

Viničarsko vprašanje se je reševalo na mnogih sestankih in uradnih sejah. Sestajali so se posestniki in zastopniki viničarjev vseh strank na vladni poziv. Skupno in z večino glasov so se določile smernice za novi viničarski red in za plačo. Proti tem v skupnem soglasju odobrenim načrtom pa nastopa sedaj s prav komunistično tendenco Kmetijski list v svoji 29. številki pod karakterističnim naslovom »Lov na viničarje«. Radovedni smo, kaj bodo rekli na to merodajne korporacije, ki so izdelale ta načrt.

Viničarji ne vemo, ali smemo na prosto kuhati žganje iz tropin, katere dobimo za nagrado za svoj trud od gospodarja, ali ne. Zato prosimo da se nam ta zadeva pojasni. Viničar.

Koruzo za viničarje, bahtarje in delavce. Viničar iz Halož nam piše: Nam viničarskim družinam preti velika beda in lakota. Suša nam je uničila koruzo, fižol in zelje. S čim bomo prehranili naše družine? Tudi ne po mleka, ker smo morali ali pa še bomo pred zimo morali radi pomanjkanja krme prodati ali pa zaklati na-

se kravice. Pomoči ni pričakovati od nikoder. Naši kmetje so z nami vred, glede živl v najhujši stiski in nam, če tudi radi, ne morejo pomagati. — Vlada vse to vidi, pa nam neče pomagati. Za Turke je imela darila — 1200 milijonov K, za samostojneže o — 300 milijonov, za Sokole več milijonov, država redi nepotrebne ruske Wranglove, a za bedno slovensko na — ljudstvo nima belica. V skladiščih židovskih veletržev je še na stolne vagonov stare koruze, ki so jo nakupili po nizki ceni. Ali ne bi mogla naša vlada to koruzo in fižol nakupiti, in za nizko ceno razdeliti med uboge vinčarje in delavce na deželi, da ne bomo poginjali lakote? Samostojni minister Pucelj skrbi samo za mesarje, liberalni dr. Kukovec za verižnike, za naše ubogo ljudstvo na deželi pa se polegnite vsaj vi poslanci Slov. ljudske stranke, da ne bomo počepali od pomanjkanja. Otmite nas in naše otroke!

Pogranične trupe je poslala beograjska vlada na našo mejo. V teh trupah je nad 75% pravoslavni Rusov od Wranglove armade. Tako je n. pr. v 11. stotnji samo 5 Slovencev in 7 Srbov. Ostali so sami Wranglovci. Kako bodo ti ljudje vršili svojo službo, ko ne poznajo ne jezika, ne krajev, ne ljudstva, ne narodovih navad. Ali demokratsko-samostojna vlada ne bi raje postavila slovenske fante v tako važno službo na naši meji. Toliko naših ljudi je brez službe. A tujci dobijo mesta, naši pa ne. Tu imate zopet nov dokaz samostojnega žegnja. In Mermolja trdi, da samostojni skrbijo za ljudski blagor.

Pritožbe proti pograničnim trupam se že množijo. Te trupe so prišle komaj 1. oktobra na našo mejo, a že se slišijo dan za dnem hude pritožbe obmejnega prebivalstva. Varno ni imetje posameznikov ne tostran in ne onstran meje. Varne niso ženske... Občine, kjer se kaj takega dogaja, naj vsak slučaj nasilne in brezplačne rekvizicije blaga in žensk takoj z dokazi in natančnimi opisi javijo okrajnemu glavarstvu s prošnjo, da odpomore tej težavi. Enoglasen klic našega ljudstva je: Pograniczne trupe proč! Tujce proč! Kruh in zaslužek slovenskim sinovom!

Po ptujskem okrajnem glavarstvu so začeli letati neki liberalni ptiči, ki želijo od županov ujeti podpise za Pirkmajerjevo zaupnico. Nekoč smo nabirali zaupnice za naše slovenske uradnike, katere so hoteli preganjati Nemci in nemškutarji. Danes pa smo v Jugoslaviji in g. Pirkmajer je vendar Slovenec. Čemu rabi toraj domači uradnik zaupnico? Zaupnico mu naj da — stranaka, kateri služi, druge Slovence pa naj pusti v miru, ker smo hvala Bogu že od leta 1918 v Jugoslaviji.

Železniška uprava — navijalec cen. Kmetijska podružnica v St. Ilju v Slov. gor. je naročila za svoje člane vagon apna iz Zagorja. Vagon je prišel do postaje Pesnica kot tovarno blago. Od Pesnice do St. Ilja pa so ga poslali kot brzovozno blago, ker St. Ilj ne velja kot tovarna postaja. Prevoznina od Pesnice do St. Ilja znaša 532 dinarjev 30 par, t. j. 2129 K 20 v (1?), torej štirikrat več kot iz Zagorja do Pesnice. Ali niso to kaprice železniške uprave? Končna postaja južne železnice v Jugoslaviji še do danes ni proglašena za tovarno. In radi tega moramo kmetje plačevati tako visoke tarife. Ali ni to skandal?

Himen. V mariborski stolni cerkvi je bila poročena minulo soboto g. Slavica dr. Jankovičeva z dr. Veršičem. Mladostni par je poročil dr. Medved, bilo srečno!

Umrli je v Preseki pri Mozirju tamnošnji vzorni gospodar Franc Kocjanc. Rajni je bil cerkveni ključar, član občinskega odbora in gospodarske zadruge. Dolgo vrsto let je bil tudi načelnik krajnega šolskega sveta. Bil je izobražen, skromen, priazen in blag značaj. Vzornemu možu svetila večna luč, težko prizadeti obitelji pa naše sožalje.

Samomor. Na Ponikvi ob juž. žel. se je obesil 36 let stari zahajac Karol Pisanec, ki je že dolgo obetal, da mu bosta vrv, veja in zrak smrtna postelja.

Fantje so se stegli pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Neki Klobasa je lopnil v Ivanjcih 18 letnega Matija Vrbnjaka s tako silo s kolcem po trebuhu, da ga je ubil. Eden Vrbnjakovih tovarišev je dobil z nožem po glavi, a se bo zlizal.

Orožniki ustrelili vojnega begunca. Dezerter Jožef Vuk, doma v bližini

Ptija, se je skušal odtegniti vojaški službi s skrivanjem po svoji rojstni okolici. Vuka pa so orožniki vendarle izsledili in ga obiskali. Pri pogledu na žandarje se je spustil Vuk v tek, nakar mu je pognal en orožnik kroglo v hrbet tako, da se bori sedaj s smrtjo v ptujski bolnici.

Vojaki — razbojniki, Eden podnarednik in 2 vojaka so napadli dobro oboroženi 1 km od Veleša v Srbiji trgovce, katerim so oropali 19.000 dinarjev in jih potem skrbno skrili. Oropani trgovci so v mestu hitro javili rop policiji, ki je kmalu prišla razbojnike, ki so priznali svoje dejanje. Podnarednika so gnali pandurji na kraj, kjer so skrili roparji denar. Vojaki-razbojniki so izročeni vojnemu sodišču.

64 oseb je proglasilo načelstvo zvečanskega okruha (Južna Srbija) za — hajduke. Na vsako glavo je razpisana nagrada 500 dinarjev. Tolovajstvo povzroči v naši državi vključno policijskemu režimu g. Svetozarja Pribičevića. In g. Pribičević je še toliko drzen, da je izjavil uredniku »Pučkega prijatelja«: »Razmere v naši državi so vrlo povoljne.« Povoljne pa, povoljne...

Gospodarstvo.

Vinogradništvo.

Vinska trgatav je v prejšnjih letih začela navadno okrog »Terezijenege« to je okrog 15. oktobra. To staro šego pa hočejo nekateri sedaj odpraviti. Posebno letos hitijo z bratavo, kakor bi pričakovali — »meksikanerja«.

V ljutomerskem vinarskem okolišju so že začeli nekateri z bratavo v preteklem tednu. Mošt je kazal 16—18 stopinj sladkorja. Večina posestnikov pa bo začela z bratavo šele koncem tega ali pa celo prihodnji teden. Ta pozna brana vina ne bodo zaostala za letnikom 1917 ampak bodo še boljša. Vinska trgovina še stoji, cene še niso označene.

Mošči so tehtali proti koncu pretečenega tedna v ljutomersko-ormožkem okraju 17—20 stopinj po klosterneburški tehnikci, kakaj je pač lega. Ker je zdravo grozdje, dobi vsaki več, kakor je pričakoval. 11—13 naphanih put da polovnjak, medtem ko se je druga leta rabilo za isto množino 14—16 put.

Cene moštu. Čeravno še vinska trgovina ni posegla v kupčijo, se danes po posamezno sklenjenih kupčijah vendar še lahko reče, da je začetna cena ena krona za vsako sladkorno stopnjo. Sortirajte grozdje! Berite pozno!

Vino bo letos izredne kakovosti. Najstarejši ljudje ne pomnijo take suše. Kdor je rano bral, si je naredil veliko škodo, ker je grozdje zdravo, ne gnili in ker se je tudi listje, v katerem se dela sladkor zeleno in zdravo. Kdor količkaj more, naj ne bere pred 10. oktobrom. Letošnje vino se še bo iskalo!

1225 gramov težak grozd je zrasel v vinogradu župnika g. Evalda Vračko v St. Ilju. Groz je dal liter vina.

Colnina za vino se je v Nemški Avstriji zopet povišala. Pred nekaterimi tedni smo poročali, da se je uvozna carina na vino dvignila na 4,500 K za 100 l, danes pa so tej colnini še navrgli doklade, tako da se plača od 23. sept. t. l. naprej 6.000 K za hl ali 60 K za vsaki liter. Pod temi razmerami je vsak uvoz naših vin v Nemško Avstrijo skoraj izključen.

Zvišajte zavarovanje zoper požare! Vsak dan dobivamo pritožbe, da ljudje, če jim pogori njih imetje, dobijo le male svote za odškodnino. To je krivo, ker imajo ljudje zavarovane svoje hiše preizkušeno. Tako je n. pr. pogorelo dne 15. septembra nekemu posestniku poslopj in premočnin v vrednosti 250.000 kron. Zavarovan je pa bil samo za 3200 K! Ta svota še niti za streho ne zadostuje. Svetujemo vsem našim ljudem, da takoj povišajo zavarovalne svote. V tem oziru priporočamo, da se zavarujejo pri edinem slovenskem in najmočnejšem zavarovalnem zavodu pri »Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani«. Ta zavarovalnica ima svoje zastopnike skoro po vseh župnijah. Tajništvo kmet-ske zveze v Mariboru (Cirilova tiskarna I. nadstropje) gre našim ljudem glede zavarovanja na roko in izroča novo zavarovanje glavnemu zastopniku. Treba je na Tajništvo poslati samo zavarovalno polico ali knjižico stare zavarovalne družbe in od tu se potem preskrbi, da se za povišek zavaruje pri Vzajemni. Naznanite dolžino in širino poslopj, opis ali je poslopje leseno ali zidano in kako je krito. Kdor je za

nizko svoto zavarovan pri kaki tuji zavarovalnici, lahko za povišek pristopi k tej naši zavarovalnici. Sumljive agente tujih zavarovalnic pa zavrnite, da vas ne spravijo v nesrečo.

Cena živini je postala trdna in mestoma celo raste. Ker so postala krmila izredno draga, je povišek cen živini tudi opravičen. Živinorejci bodo vsled velike suše itak imeli ogromno škodo. Odprodati morajo več kot polovico živine. Vrzeli, ki jo je napravila suša, ne bodo več let mogli popraviti. Kdor zahteva sedaj nizke cene za živino, nima niti pojma o položaju, v katerem se nahajajo živinorejci. Mestno prebivalstvo bi rado imelo meso po nizki ceni. Posebno rdečkarji so mojstri v kričanju po nizkih cenah mesa. Da pa židovski fabrikanti za obleko in druge potrebščine tirajo cene neprestano kvišku, tega pa ne vidijo. Samostojni poglavarji okoli Mermolja pa šuntajo mesarje proti živinorejcem in ostalemu prebivalstvu. Živinorejci, pazite!

Na svinjski sejem v Maribor dne 30. sept. 1921 so prignali 372 ščetinarjev in 2 kozi. Tržne cene so bile sledeče: Mladi prašiči 6—8 tednov stari komad od 80—120 K, do 4 mesce stari kom. od 520—550 K, do 6 mescev stari 550—800 K, do 7 mescev stari 850 do 900 K, do 9 mescev stari 900—1000 K, prašiči od 1 leta stari 1000—1420 K, od 1½ leta stari 3400 K. — Plemenske svinje za 1 kg žive teže od 28—32 K, poldebele za zakol 1 kg mrtve teže od 32—42 K. Kupčija je bila živahna. Največ se je prodalo v smeri proti Dravogradu.

Prodaja žrebet v starosti do 6 mescev se bo vršila v Celju dne 9. okt. t. l. ob 9. uri predpoldne pri konjskih barakah na Lanovžu. Prodanih bo 6 žrebet.

2000 konj se sme izvažati iz naše države in sicer preko carinarne v Mariboru 400 glav, preko carinarne v Raketu 300 glav, ostalo število pa preko carinarn v Bitolju, Gruziji i. t. d.

Cene poljskim pridelkom. Zadnje dni so podaniki tujih držav kupovali na naših žitnih trgih pšenico, kar je povzročilo zvišanje cen. Meterski stot pšenice so kupovali po 1050 do 1060 K, koruzo 840, oves 700 do 750 kron, pisan fižol po 930 do 950 K, beli fižol je 100 kron dražji. Moki so nekateri mlini radi visokih cen pšenice zvišali ceno za 30 vin. pri kilogramu. Moka nularica se prodaja v Zagrebu po 16 K 90 vin.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 229—230 naših kron, za 100 nemških mark se plača 192, za 100 čehoslovaških kron 260, za 100 avstrijskih kron 12—14 in za 100 laških lir 903 jugoslovanskih kron.

Orlovski vestnik.

Sy. Lenart v Sl. gor. Orlovski odsek priredi v nedeljo, dne 16. oktobra veselico, na kateri se bo prvokrat uprizorila igra »Lovski tat«. Prijatelji orlovske misli in poštene zabave, pridite si ogledat to lepo in novo gledališko predstavo. Začetek ob 3. uri pop.

Sv. Jurij ob Ščav. Telovadna odseka sta v polnem razvoju. Velika ovira vsestranskemu razvoju je pomanjkanje primernih prostorov. Da se temu enkrat za vselej odpomore, se je sprožila hvaljevredna misel, postaviti primeren društveni dom. Tam se naj zbira k pouku in razvedrilu ob prostem času vsa poštena mladina. — Vsaka dobra stvar ima sovražnike. Tudi misel, postaviti vrli jurjevski mladini topel in prostorni dom, je zadel pri nasprotnikih na hud odpor. Prijatelji krščanskih društev se ga niso ustrašili. To so zabsajnejše pokazali s tem, da so vključno najvišje s tako požrtvovalnostjo dovažali kurivo za žganje opeke. Nekatere vasi so tekmovali med seboj, katera bo prej in več navozila. Hvala in čast taki posnemanja vredni vni. Ko bodo vsi krščanskomišleči in našo pošteno mladino ljubeči Jurjevčani storili svojo dolžnost, bo zaplapolal veselo ogenj v dveh močnejših pečeh z okoli 150.000 kosi opeke.

Blagoslov in otvoritev Orlovskega doma v Oplotnici. Oplotniški Orel je obhajal dne 25. septembra ob priliki otvoritve Orlovskega doma v resnici dostojno in slovesno svoj praznik. V soboto zvečer se je vršila bakljada z godbo. Nešteta množica je korakala ob svitu lampijonov od Orlovskega doma v Oplotnico, kjer je priredila prisrčne ovacije g. Kunej, g. Oberski in županu g. Leskovarja. Pri vseh treh podoknicah

je sodeloval orlovski pevski zbor iz Konjic. V nedeljo na vse zgodaj so že odmevali ubrani zvoki slovenjebistriške godbe v Oplotnici in naznanjali vsem prebivalcem praznik orlovske misli. Točno ob 9. uri se je vršil pri slavaloku nad vse prisrčen sprejem gostov. Prvi se je pripeljal mil. g. arh. Franc Hrastelj iz Konjic, za njim pa se je prikazala orlovska zastava, ponos plemenitih Teharčanov, ki so se udeležili našega slavlja v velikem številu. Naši sosedje pa so takorekoč tekmovali med seboj radi udeležbe. Lepe so bile zbrane orlovske čete Konjičanov na čelu jim 3 konjeniki v krojih. Posebno zanimanje pa so vzbudili Prihovčani. Pripeljali so se na okinčanem vozu, v katerega je bilo vpreženih osem konj. Prvi je pozdravil goste br. Rančigaj, predsednik domačega odseka, v imenu župnije g. župnik Fr. Hohnjec, v imenu občine g. Jože Rakovnik, odzdravil je br. Alf. Ložak, okrožni načelnik. Po pozdravu se je podal sprevod v cerkev, kjer je daroval g. dr. Hohnjec sv. mašo. Po sv. maši je bil blagoslov in otvoritev doma. Govorili so g. arh. Hrastelj iz Konjic, g. dr. Hohnjec in Jože Pirc, predsednik J. O. Z. Ob 2 h je bila javna telovadba. Vaje so bile izvanredno dobro izvajane.

Vransko. Pri nas se je začel v zadnjem času živahno gibati naš Orel. Priredil je v poletju med drugim dva dobro uspeša izleta na Tešovo in Ločico z namenom, da vzbudi zanimanje za Orla tudi v širših krogih. Obakrat je bil govor o namenu Orla in pa telovadni nastop. Zlasti zadnji izlet na Ločico, 25. sept. je s svojim bogatim telovadnim sporedom svoj namen popolnoma dosegel. Poleg ljubkih vaj s praporci, skupin in deklaracij najmlajših Orličev so zlasti ugajale orliške vaje s petjem in prav posebno zares lepe skupine za II. slovanski orlovski tabor v Brnu, ki so jih z izredno dovršenostjo izvajali sami domači Orli (kolikor znano tokrat sploh prvič v Sloveniji). Vsa čast takim fantom! Da je nastop izpadel tako lepo, smo dolžni zahvaliti šentjurskim in šentpavelskim Orlom in Orlicam, ki so prihiteli med nas in sodelovali pri nastopu in pa županu trga Vransko g. Zupanu, ki nam je dal radevolje krasen vrt na razpolago in je sploh Orlu zelo naklonjen. Vsem iskrena hvala! Vi starši, ki ste videli, v kakem duhu vzgaja Orel mladino, pošljite svoje otroke k Orlu, če hočete imeti res poštene in pridne fante ter hčerke! Orli in Orlice pa le tako naprej in dosegli boste še lepše uspehe! Bog živi!

Dopisi.

Rače. Naš župan in kamnosek Koban sedaj zelo pridno ponuja nagrobne kamne našim ljudem. Mož je zelo »priporočljiv.« Najprej je bil »klerikalec«, potem zagrizen komunist, nato socialdemokrat in od 25. septembra t. l. naprej pa navdušen Slabostojnež. Saj je glasoval pri volitvi v cenilno komisijo z Lesjakom vred za zeleno samostojno listo. Kljub Kobanovemu glasu pa je samostojna lista dobila v mariborskem sodnem okraju 90 glasov manj kot lista Slovenske ljudske stranke. — Živijo nov slabostojnež!

Zavrče. V najlepši dobi svojega življenja je umrl na griži posestnik Anton Vuzem, p. d. Batko. Veliko let je bil naročnik »Slov. Gospodarja«. Zmiraj je stal neustrašeno na naši strani. Bil je mož katoliškega prepričanja. Zapustil je ženo in pet nedoraslih otrok. Bodi mu zemljica lahka!

Le še pol leta. Vsi dunajski časopisi brez izjeme slikajo žalostni položaj, v katerem se sedaj nahaja Nemška Avstrija. — Vsak teden, tako pišejo, smo za eno milijardo papirnatih bankovcev bogatejši, ne da bi imeli za nje kakega kritja. To stanje je ne vzdržljivo in mora dovesti državo do popolnega finančnega in gospodarskega poloma. Ako ne pride pravočasno izdatna pomoč, je življenje Avstrije odmerjeno le še za pol leta. Po preteku te dobe je državni bankrot tako neizogiben, da o tem ni več nobenega dvoma, kajti državno posojilo v znesku 20 milijard je že izčrpano, a nobenega državnega posojila ne more država več dobiti.

150 ministrov in visokih ministrskih uradnikov je na Angleškem v enem letu prestopilo iz anglikanske cerkve v katoliško cerkev. Vesel pojav katoliškega gibanja v Angliji!

MALA NAZNAVILA.

Ura se je našla na potu Sv. Peter-Maribor. Lastnik naj se oglasi: Anst. Vrbanič, Bačeva, p. Sr. Benedikt v Slov. gor. 701

Majar in švicar se sprejmejo vsak s 4-5 delavskimi močmi Marija Liniger, Maribor, Koroška cesta 52.1-2 698

Trgovski pomočnik

ali prodajalka se sprejme takoj ali s 1. novembrom v trgovino mešanega blaga pri Florjanu Gajšek v Luki pri Zuzmu. Prednost imajo starejši pošteni dobri sprave in da so dobri manufakturni. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. 708

Službo organista

18-22 let, sprejem organist, oženjen, v petju in organu popolnoma izvršen, stanovanje pogoj. Naslov: Stefan Šumen, organist, p. Mala Nedelja pri Ljutomeru. 8-4 698

Električno luč

10-40 žarnicami dobi vsaka hiša, trgovina in gostilna s prenosljivim strojem, ki ga žene benzin. Teža 80 kg. Cena 6500 d.n. Več pov. Niefergal, Maribor, Koroška c. 1. 2-681

Prodajam

lepo vinogradno posestvo v bližini Slovenske Bistrice. Vprašati je Vojnjak, Ptuj. 8-8 686

Učenec

pošten in marljiv s primerno usposobljen za vsako delo. Zelo se sprejme v vsako mesto trgovino s mešanim blagom. J. N. Peteršič, Ptuj. 2-8 688

Na debelo! Na drobno**OBLEKO.**

Priprave in šivanje. Točno in solidno delo. Dobro blago. Ceneje kakor kjerkoli, samo pri: Alojziju Arbetter v Mariboru Dravska ulica št. 15 (pri starim mestu). 4-10 681

Lep železen,

ščedilnik, v dobrem stanju, pripravljen tudi za v sobo se takoj prodaja za 1000 K. Kje, polve se pri Kati Dobljekar, trgovina v Mariboru, Tattenbachova ulica 3, 781

Dva fanta

za čiščenje sašnih dreves zeli takoj sprejeti pod ugodnimi pogoji Ratscherjevo oskrbništvu na Pekrah pri Mariboru. 718

eden komad, ker bodo cene v kratkem znatno višje.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Zinaker & Co. Sv. Jakob v Slov. gor. oziroma Maribor, Aleksandrova cesta 45/II. — Ceniki in vzorčna škropilnica na razpolago. 1-2713

NAZNANILO.

Naznanjava slavnemu občinstvu, da sva kupila znano veletrgovino in posestvo Oskarja Reitterja v Slovenjgradcu, katero bova ravno v istih starih, kakor špecerija, železnina, manufakturna in deželni pridelki vodila naprej ter se priporočava slavnemu občinstvu.

Z odličnim spoštovanjem

Slovenjgradec, 28. sept. 1921.

Oskar Reitter, nsl. brata Kopač.

717

Viničar s najmanj 8-4 delavskimi močmi se sprejme pri ga. Marji Strahl, Breg pri Ptaju. 1-2 718

Dobro ohranjen

kmečki koleselj na prodaj. Studenci pri Mariboru, Kralja Petra cesta 19. 1-2 718

Kuharica

se sprejme v španski, večša mora biti tudi v gospodinjstvu. Naslov v upravnishvu lista. 1-2 722

Prodajalka

za trgovino mešanega blaga in žita se sprejme takoj pri trdki Karl Zupac, valjčni mlin, Sernica. Prednost imajo zmogane knjigovodstva in strojepljaja. Plača po dogovoru. Cela osrba v listi 712

Hoče.

Kat. bralno in gosp. društvo v Hotah priredi v nedeljo 9. okt. ob pol 4. uri popoldne po večerinih v prostorih g. Šanti v Spod. Hotah gledališko predstavo „Kmet Herod“.

Razglas.

Podpisani razglasim, da ne prevzamam dolgov, ki jih moja žena prejšnja Cerovska ora Treza dela, ker živiva ločeno in njej plačam vsak mesec 900 K za moje 8 otroke. Kdor ima kaj za terjati od nje, naj se zgasi pri okr. sodišču v Mariboru, soba 11, kjer se dolgi poravnajo.

Fran Dotzauer, pismonoša v Blivnici pri Mariboru.

POZOR!**Najcenejše kupite**

riž, moko, sladkor, kavo, petrolej, in razno blago v novo otvorenj trgovini

Dobljekar

nasproti lekarni pri Arhu, Maribor, Tattenbachova ul. 3.

Suhe gobe

inžene rozičke kupuje trgovina s semeni

SEVER & KOMP. Ljubljana, 6-10 579

Vinogradniki pozor!

1 jugoslov. K = 10 K avstrijskih.

Sedaj in sicer takoj brez odlaganja je najugodnejše naročiti

„Jesernig-ove“ škropilnice

iz Avstrije. Jesernigove škropilnice in žveplalniki so najboljši in prvovrstni izdelki na tem polju. Današnja cena s carino znaša za:

škropilnico iz bakra okrog 800 K ali 200 din.

žveplalnik 600 K ali 150 din.

Naročite takoj, če tudi samo

eden komad, ker bodo cene v kratkem znatno višje.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Zinaker & Co. Sv. Jakob v Slov. gor. oziroma Maribor, Aleksandrova cesta 45/II. — Ceniki in vzorčna škropilnica na razpolago. 1-2713

717

Viničar in vrtnar s delavskimi močmi za 8 orlo vinograde, drevesnice, vrt za zelenjavo in nekaj sto sadnega drevja; sprejme E. GUTSCHER, Thura, p. St. Stefan, Lavant Tal, Koroška. 2-2 665

Kupim

vse neuporabne zlate predmete kakor verižice, obeske, prstane, zapetnice, uhane, srebrni in zlati denar i. t. d., kateri predmeti vam leže doma in jih ne nosite, trdka

R. Bizjak

trgovina ur, zlatnine in srebrnine

Maribor, Gosposka ulica 16.

4-652

Oglejte si, in naročite zimsko obleko ali zimsko suknjo (Stutzer) v manufakturni trgovini

Rudolf Niefergal, Koroška cesta 1, lastna krojačnica (Fr. Safran) 1-2 714

ter bodete prepričani, kakor že mnogo drugih o solidni ceni ter prvovrstni izdelavi oblik. Istotako se ima v zalogi zimsko perilo, posteljne odeje, koce, volneni triko, barkenti, nogavice i. t. d.

Lastna krojačnica! Solidne cene!

3-3 543

Samo Grajski trg 1.

Ne bode Vam žal, kajti mnogo denarja si bodete prihranili ako obiščete

trgovino Jos. Karničnik, Grajski trg 1

ter se sami prepričate, o veliki izbiri ter res nizkih cenah, pravkar došlega

sukna vseh vrst za gospode in dame samo najboljše češko in angleško blago.

Velika zaloga vsakovrstnega blaga za jesen in zimo, parhentov, odej, perila, največja izbira vseh vrst svilenih robcev i. t. d. 3-3 543

Oglejte in prepričajte se!

Samo Grajski trg 1.

704

Vsakovrstno špecerijs. blago

kot kavo, sladkor, milo, karbid, petrolej prodaja zelo po ceni

J. Sirk, Maribor, 2-8 Glavni trg. 705

Plačam

za srebrno krono = 2 din.

za 2 kronsko srebrno krono = 4 dinarje.

za 5 kronsko srebrno krono = 10 dinarjev.

Kupim vsako množino!

Avgust Wapper, zlatar v Mariboru, Stolna ulica 1 (Domgasse). 1-2 711

717

Proti dobremu plačilu se vame v najem večji prostor za delavnico ali skladišče. Ponudbe na upravnishvu lista.

Čegreš v Maribor

si dobro zapomni številko na Glavnem trgu

16 kajti pri trdki

Franc Mastek

kupiš res najceneje, najboljše suknjo, platno, blačevino, svilene robce, baržun, pliš, plete, odeje, koce, perilo, pletenine, i. t. d. 708

714

Zahvala.

Za številne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega ljubljanskega in ne pozabnega sina, osirna brata, soka in strica

Alojzija Presnika

se tem potom najtopleje zahvaljujem. Obezem se z hvaljemo vsem prijateljem in znancem, ki so spremljali nedolga pot našega ljubljenega sina do zadnjega počitka.

Zdole pri Brežicah, dne 30. septembra 1921.

Žalujejo ostali.

714

„Liutomerčan“

vinarska zadr. pri Sv. Bolfenku p. Središču

ima na razpolago najboljša vina svojih zadrugnikov iz prvovrstnih

— ljutomerskih vinogradov. — 1-8 688

KUPIM

večjo množino bukovih drv (in tudi drugih). Franko vagon nakladalna postaja. — Cenjene ponudbe na naslov:

„DRVA“

poštni predal št. 21, Maribor. 3-3 688

Iz Havre v Ameriko samo šest dni

Edine najkrajše črte prek Havre, Cherbourg in Antwerpen v Newyork. — Vozne listke in zadrževalna pojava izdaje edina koncesijonirana potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 41.

714

Medić, Rakovc & Zankl

d. z o. z. Ljubljana.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala; Ljubljana. Brzojavi: Merakl, Ljubljana. Skladišče: Novi Sad. Telefon 64.

Gosposka ul. 1. **PODRUŽNICA MARIBOR.** Solska ulica.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (gips), masec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

Lak za pode. Emajlni lak. Linoleum lak za pode. Bronuline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo.

4-658

717

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714

714